

Ћ Појмовник

Мирјана Ђурђевић

НЕПОТПУНИ ПОЈМОВНИК ПРИМЕЊЕНЕ МАСОНОЛОГИЈЕ

АКАЦИЈА

Врста багрема. По предању, њоме је обележен Хирамов гроб (види под Хирам). Део ситног ложинског инвентара који се користи у ритуалу мајсторског степена.

На сву срећу, ради се о исеченој грани, иначе би масонерија била одавно затрta, будући да је у ботаници акација позната као „биљка која те убије кад је изнервираш”. Наиме, запажено је да акација, када антилопа, коза или каква друга животиња почне да је брсти, испушта по нападача смртоносне количине танина. До овог открића дошли су јужноафрички биолози испитујући неразјашњену смрт 3 000 антилопа.

БЕЛЕ РУКАВИЦЕ

Део униформе слободног зидара у отвореној ложи. Знак невиности (види под Хирам).

БЕЛИ АСТАЛ

Популарни назив за неформалне вечеринке, које понекад, богме, прерасту и у праве пијанке, након ритуалних радова у ложи.

БРАТ

Масон, слободни зидар.

ЦРНО-БЕЛИ ПОД

Уобичајено је да се ритуални део Храма (види под Храм), његов средишњи део, поплочава мозаиком црних и белих плоча – камених, керамичких, у новије време можда и од таписона, ламината... (Свака сличност ламината са Илуминатима искључена.) На њега се током ритуалних радова поставља радни тепих (види под Радни тепих).

То је украсни и симболички елеменат Храма у исто време. Смењивање црних и белих квадрата одликава супротности у Универзуму, као и њихов међусобни склад и хармонију. Тако тврде.

Предворја многих масонских кућа украшена су на исти начин, црно-белим плочицама, док их они склонији дискрецији смештају у кухињу.

ДАН И НОЋ

Цвеће. Не носи никакву масонску симболику, мада Саша Јеленковић тврди супротно, а спреман је то и да докаже. Доказ се још чека.

ХИРАМ

Основни мотив слободнозидарске симболике је „градња Соломоновог храма”. Према легенди, протомајстор коме је краљ Соломон пове-

рио надзор над градњом био је Хирам Абиф, син удовице из племена Нафтали.

Петнаесторица његових помоћника, пред сам завршетак радова на градњи храма, али пре законом прописаног времена, затражила су – и нису добила – Мајсторску реч, нешто као лиценцу изражену у облику тајне шифре, која би им на другим градилиштима обезбеђивала мајсторску плату.

Огорчени, сковали су заверу да Хирама на превару извуку из Храма и искамче унапређење на силу. Убрзо се множина њих покајала и остала су само три завереника.

Од којих га је један клепнуо лењиром преко грла, други обогалио ударцем угаоником по грудима, а трећи, богме, начисто усмртио звекнувши га каменоразечким чекићем посред чела.

Леш су закопали на падини једног брега и на хумку поболи грану акације (види под Акација) не би ли га касније лакше пронашли, па се разбежали куд који...

У међувремену су покајници изашли пред краља Соломона, са белим рукавицама на рукама као знаком невиности (трт!) и испричали му све што знају о нестанку његовог протомајстора.

Убице су убрзо ухваћене, док је специјална делегација Хирамово тело тражила читаве две недеље.

Нашли су га испод гране акације, чиме је дотична биљка заслужила важно место у масонској симболици (још једном види под Акација).

После су га, као, нешто оживљавали, што је основа за ритуал III степена, у коме се калфа уздиже у мајстора.

ХРАМ

Просторија која размером и оријентацијом симулира Соломонов храм (за који, опет, не постоје чврсти материјални докази да је одиста постојао), у којој слободни зидари врше ритуални део својих активности.

ХВАТОВИ

Специфични дискретни начини руковања по којима се масони међусобно препознају и легитимишу у свету профаних. Разликују се од степена до степена по начину куцкања палцем по везним зглобовима шаке онога коме се слободни зидар „представља”.

Мајстори примењују још један хват, познат под именом „лавља панца”. Изводи се тако што мајстор палцем и малим прстом обухвата шаку онога са ким се рукује. Остала три прста чврсто стискају његову шаку.

Исти „хват” у профаном свету се примењује код заштите аутомобила од крађе. Веза овог механичког патента са масонеријом још увек није доказана.

ИДЕАЛАН ПРАВ УГАО

Било да седи или стоји, масон у ложи увек има састављене ноге, а стопала размакнута под правим углом, вероватно из разлога унутрашње равнотеже.

Примећено је да многи масони ходају са стопалима размакнутим под правим углом и у профаном животу, али нема поузданих доказа да се ради о тајном знаку распознавања.

КЕЦЕЉА

Симбол рада, обавезан модни детаљ опасан преко црног смокинга масона у званичним приликама. Састоји се од квадрата и троугла – клапне, која се на најнижем, Ученичком/Шегртском степену држи подигнута, док Помоћник/Калфа добија право да је спусти. Отуд профанима масонска кецеља највише личи на коверат. Сачињена је од беле јагњеће коже или сатена, на најнижем степену без украса. Касније су свака-

кви украси, кићанке, цветићи и гоблени... добродошли. Мајсторска кецеља обрубљена је плавим тракама у Плавој масонерији, а црвеним у Црвеној. Ретко, али постоје и зелени обрubi, у Шумарској масонерији, на пример.

Ауторка је уочила да лого компаније Google шематски приказује црвену масонску кецељу, док лого компаније Facebook приказује плаву. Не постоје материјални докази да је ово тек пука случајност.

КОМАСОНЕРИЈА

Различите дружбе организоване по слободно-зидарским принципима, које „регуларна” масонерија не признаје. Рецимо женска или мешовита масонерија, али су забележени и веома опскурни примери комасонског удруживања. На пример, мешовита ложа *Трезвености* из Вршца, која се почетком ЦЦ века на основу озбиљне конституције, уз примену оговарајућих сложених ритуала и одговарајућу материјалну надокнаду – борила против алкохолизма својих чланова.

Шта је то „регуларна” масонерија, ко све себе у њу убраја, сматрајући све остале „комасонеријом” друго је питање, на које одговор превазилази оквире овог текста а и логичког расуђивања.

КУКУ МЕНИ, УДОВИЧИНОМ СИНУ!

Уколико се масон нађе у великој невољи у профаном окружењу, нипошто не изводи Мак Бенак, односно Знак ужаса, већ упомоћ позива знану или незнану Браћу тајном лозинком „Куку мени, удовичином сину!” („*Oh Lord, my God, is there no help for the Widow's son?*”)

По предању, Хирамова мајка је била удовица, па су сходно томе сви масони „удовичини синови”.

„Мак Бенак!“ су, наводно, биле речи које су, ужаснути, унисоно изговорили библијски зидари пронашавши Хирамово тело.

ЛЕВА ЦИПЕЛА

Приликом пријема у чланство, кандидат у ложу улази кораком ученика, везаних очију, раздрљених груди, изувене леве ципеле и ногавице подвртнуте до колена. За ову намену постоји и специјална подвезица за придржавање ногавице.

У профаном свету постоји израз „ухваћен без леве ципеле“ ако се за некога рашчуло да је управо приступио масонерији.

ЛУФТОН

Масон по наследној линији. Треба га разликовати од луфтигуза, али не обавезно.

МРТВАЧКА ЛОБАЊА

Део ситног ложинског инвентара. Током радова (види под Радови) стоји на столу Великог Другог Надзорника. У Соби изгубљених корака (види под Соба изгубљених корака) служи за плашење кандидата.

РАДНИ ТЕПИХ

Тепих који стоји на средини храма и симболички представља читав Храм. На њему могу бити нацртани, извезени, уткани... различити масонски симболи – шестари, угломери, небеска тела, слово Г, необрађени камен... И обавезно Свевидеће Око! Служи вероватно томе да кандидат за мајстора, који током уздизања неко време на њему лежи „мртав“ играјући Хирама (види под Хирам) – не озебе од хладних црно-белих плочица?

РАДОВИ

Конспиративни израз за ритуалне радње које масони изводе у отвореној ложи.

РЕГАЛИЈЕ

Масонска позамантерија – кецеље, рукавице, колајне, значке... које се набављају у специјализованим продавницама у иностранству. Последњих година раширена је и интернет продаја регалија која не подразумева проверу чланства, те, ако вам је баш воља и имате новца за бацање, сразмерно једноставно можете ишетати на улицу обучени и као сам Велики Мајстор (види под Велики Мајстор).

РИТУАЛИ

Строго утврђена форма за извођење различитих обреда, игроказа и церемонија.

САМОУСПАВЉИВАЊЕ

Чин привременог распуштања организације.

СЕСТРА

Или сорела – супруга масона, односно Брата, што, руку на срце, звучи помало инцестуозно.

СЛОБОДАН ЧОВЕК НА ДОБРОМ ГЛАСУ

Основни предуслов да би се прихватила кандидатура за слободног зидара. Овај услов потиче још из прапочетака масонерије, када су и слобода и добар глас имали другачији смисао од данашњег.

СОБА ИЗГУБЉЕНИХ КОРАКА

Мала просторија у којој се кандидат припрема за иницијацију у неки од масонских степена, која ће се ритуално обавити у Храму. Увек без прозора, зидова офарбаних у црно и сасвим оскудно намештена – столица, астал прекривен црном крпом и неколико предмета за застрашивање (види под Мртвачка глава).

УДОВИЧКА КЕСА

Благајна са добровољним прилозима коју држи официр – Милосрдник. Треба га разликовати од Ризничара, сакупљача обавезне чланарине и опште узев шефа масонског рачуноводства.

ВЕЧНИ ИСТОК

Место где масон оде кад умре.

ВЕЛИКИ МАЈСТОР

Непосредни старешина свега, рецимо масонски шеф државе. Званична титула му гласи Најуваженији и Моћни.

ВЕЛИКИ АРХИТЕКТА

Или Велики Неимар Свих Светова. Нешто као масонски Бог.